

Hartelijke groeten uit Lochem (17)

CeesJan Frank

Dit keer tonen we u de Ansichtkaart “Diepe put”, Zwiep bij Lochem. Het kaartje, in 1927 verzonden aan Mejuffrouw Willie v.d. Gaag, Princes Julianalaan 92a in Rotterdam-Kralingen, herinnert aan één van de geliefde “attracties” uit Lochems toeristisch verleden. Bovendien verhaalt het van een gebeurtenis, die zelfs het landelijke nieuws in de nog jonge zomer van 1927 beheerste.

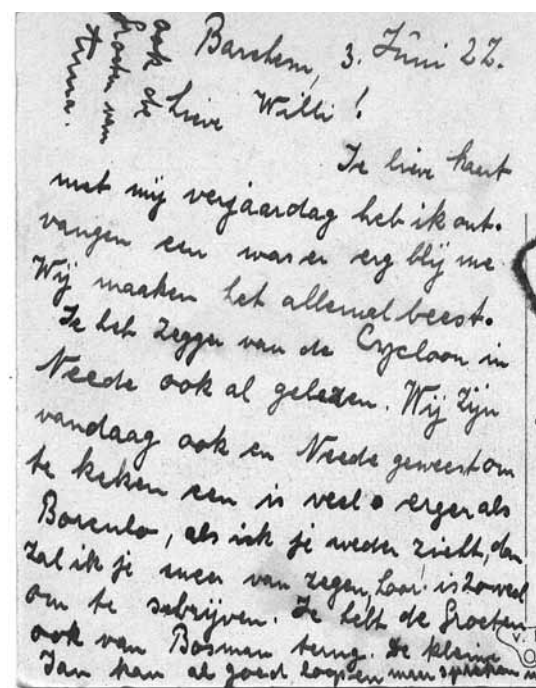
“Barchem, 3 Juni 1927. Lieve Walli. Je lieve kaart met mij verjaardag heb ik ontvangen en was er erg blij mee. Wij maaken het allemaal best”, zo begint afzender Lina in wat onbeholpen Nederlands haar berichtje. “Je heb zeggen (sic!) van de Cycloon in Neede ook al gelezen. Wij zijn vandaag ook in Neede geweest om te kijken en is veel erger als Borculo, als ik je weder zie dan zal ik je meer van zeggen hoor. Is zoveel om te schrijven. Je hebt de groeten ook van Bosman terug. De kleine Jan kan al goed loopen maar spreken niet veel”. Bovenaan staat nog: “Ook de groeten van Anna”.

Ook de fotozijde van de Ansichtkaart is door Lina beschreven: “Jan is bang van mij als ik er komt is menschenschuw geworden. Ook veel hartel. groeten en je lieve Ouders en thuis allemaal. Nu moet ik eindigen want ik heb geen plaats meer op de kaart en zij hartel. gegroet van Lina, Daaag!”.

De Diepe put

Op de Ansichtkaart is de “Diepe put” bij Zwiep afgebeeld. De bijna dertig meter diepe oude waterput bevindt zich ten zuiden van Zwiep, westelijk van de weg naar Barchem op de flank van de berg. In 1851 is nabij de put de molen van E. Postel gebouwd. Postel had er ook een bakkerij. De berg was toen niet zo sterk bebost als tegenwoordig en leverde nog geen problemen voor de windvang. Het was echter voor de boeren in de omgeving een lastig bereikbare plek. In de natte seizoenen kostte het hen veel moeite om met paard en wagen de berghelling te nemen. Vermoedelijk in 1873 is de molen verplaatst naar de lager gelegen Zwiepseweg. In 1880 verhuisde de molen nogmaals naar de voor de windvang veel gunstiger huidige locatie. Na verplaatsing van de molen werd de oude bakkerij bij de put verbouwd tot boerderij.

De Diepe put bleef velen tot de verbeelding spreken en was rond de vorige eeuwwisseling een populaire bestemming tijdens wandeltochten door het stuwwallandschap tussen Barchem en Zwiep. Volgens het boekje *Barchem in oude ansichten* werden er in de oorlog schoolreisjes naar de put georganiseerd. De kinderen werden dan getraakteerd op “een glaasje schoolfeest”, met als belangrijkste ingrediënt natuurlijk het heldere putwater. De vrouw in klederdracht met schort en knipmuts is mogelijk mevrouw G. Bosman, van de nabij gelegen boerderij. Ook de afzender van de kaart, Lina, noemt deze “Vrouw Bosman” in haar grappig bedoelde tekstjes, die ze op de foto heeft gekrabbeld: “Heb jij geen zin om water te putten, anders wordt vrouw Bosman zo moeh”. Op de emmer meldt ze dat de put “altijd nog 26m diep” is. Kennelijk is Lina een

bekende van de familie Bosman want ze doet Willie v.d. Gaag de groeten “ook van Bosman terug”. Verder wenst ze de lezer “nog vroolijke Pinksteren” en doet ze op de voorzijde van de kaart de wijze mededeling “Als je in de diepe Put valt kan je water drinken”.

Op de “Kaart van Lochem en Omgeving”, uitgegeven door het Verfraaiingsgezelschap Lochem (1917) staat de Diepe Put aangegeven als bestemming van één van de gemarkeerde wandelingen.

Cycloon

Het kaartje is verzonden op 3 juni 1927, twee

Weyffrouw
 + 45
 Willem. d. Jaag
 Princes Julianalaan 92a
 Rotterdam
 (Kralingen) 179

HET LEVEN

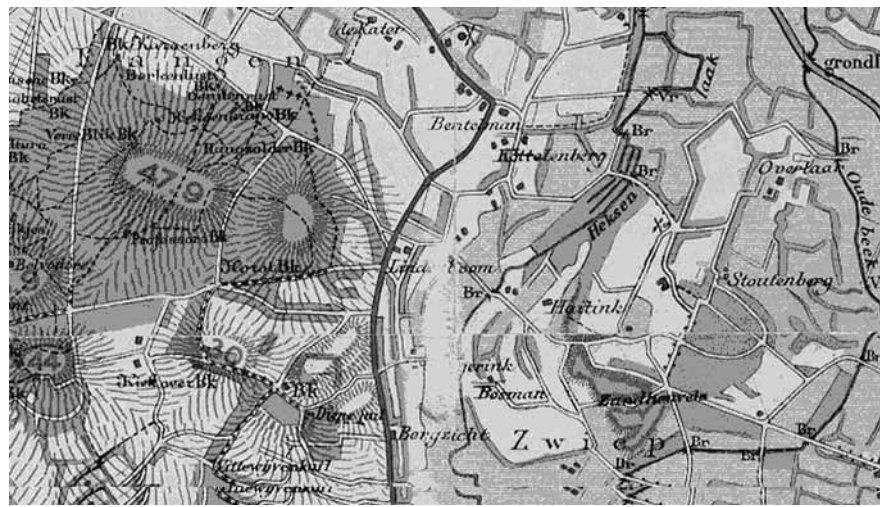
GEÏLLUSTREERD

BUREAU VAN REDACTIE EN ADMINISTRATIE
 KEIZERSGRACHT 268 AMSTERDAM

Versijnt elken Zaterdag. Abonnementsprijs per kwartaal f 2.50 franco huis binnenland; Ned-Indië en buitenland f 4.— per jaar. Losse nummers 20 cents. Abonnementen kunnen ten alle tijde ingaan, doch slechts worden opgezegd aan het einde van het jaar. Het tarief voor plaatsing van advertentiën is op aanvraag bij de Administratie verkrijgbaar

TELEFOONNUMMERS: REDACTIE: 36186, ADMINISTRATIE: 44060 en 48051.
 De Giro-nummers Administratie „Het Leven” zijn: Gem. Amsterdam L. 150 en Postgiro 55533.

In tien minuten voor miljoenen verwoest!

Bronnen
 Ansichtkaart: collectie auteur.
 Fragment kaart Verfraaiingsgezelschap: particuliere collectie.
 J. Bosch, *Barchem in oude ansichten, deel 2, Zaltbommel* 1982

dagen nadat de Achterhoek voor de tweede keer in korte tijd was getroffen door een verwoestende cycloon. Borculo werd in augustus 1925 grotendeels vernield, Neede en omgeving op 1 juni 1927. Beide rampen kregen veel aandacht in de landelijke pers. De bekende fototijdschriften uit die dagen berichtten in woord en beeld van de geweldige schade die door het natuurgeweld was aangericht. Dat bracht veel nieuwsgierigen op de been. Talloze ramptoeeristen vergaapten zich aan de chaos en de ellende van hun landgenoten. Ook Lina is, twee dagen na de ramp, in Neede geweest om er een kijkje te nemen. *“Veel erger als Borculo”* is haar commentaar...